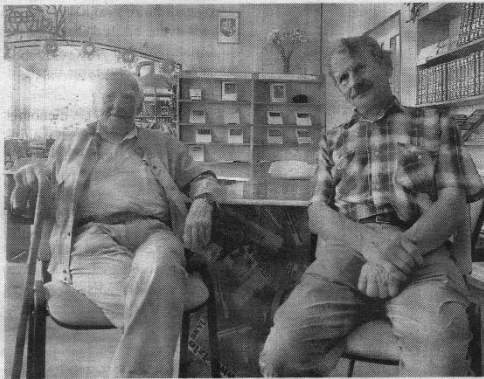

Laimingas – pašventęs gyvenimą muzikai

JKVĖPTI GYVENIMO

Liepos 23 dieną Lietuvos choro dirigentas ir pedagogas Pranas Jankauskas atšventė 95-erių metų jubiliejų. „Jis dar lengvai sugroja J. S. Bacho „Gerai temperuotą klavyrą“ ir puikiai vairuoja automobilį“, – apie mylimą dėdę pasakoja dukterėčia Kornelija Jankauskaitė savo prisiminimų knygoje „Apkabiniu praeitį“, kurioje išsamiai aprašytas darbštas ir talentingas P. Jankauskas.

P. Jankauskas yra ilgametis Alizavos bibliotekos globėjas, nuolat dovanojantis vertingų muzikinių žurnalų ir laikraščių prenumeratas. Jubilio garbei bibliotekoje buvo surengta dokumentų paroda „Daina džiaugsmą teikia, daina skausmą nuveikia“, paruošta pagal K. Jankauskaitės knygą „Apkabiniu praeitį“. Paroda, kuri vyko tris savaites, kvietė lankytojus susipažinti su choro dirigento ir docento P. Jankausko gyvenimu, darbais ir visuomenine veikla. Tarp eksponatų – dirigento lazdelė (batuta), pirktą Leningrade, ir konservatorijos studento kepuraitė – brangūs jubilio relikvai. Rugpjūčio 8 dieną parodą aplankė ir pats jubilias, į biblioteką įžengęs žvaliai ir linksmai. „Kiekviena profesija yra gar-

Pranas Jankauskas su parodos lankytoju Kialėnu iš Naniškų k. Danutės Miknevičienės nuotrauka

binga, o ją išpuosti gali tik žmogus“, – kalbėjo P. Jankauskas, parodoje apžiūrinėdamas nuotraukas, kurios jį nukėlė į malonius jaunystės prisiminimus. Jis papasakojo, kaip įstojo į Lietuvos valstybinę konservatoriją mokyti choro dirigavimo specialybės, kaip atsitiktinai tapo profesorius Konrado Kavecko mokiniu, ir kaip būdamas vos antrakursis studentas, vadovavo medicinos mokyklos

mergaičių chorui, kuris laimėjo pirmą vietą chorų apžiūroje. Pranas taip pat prisiminė savo valstybinio egzamino užduotį, kurią jam paruošė profesorius K. Kaveckas, – dirigavimą Dž. Verdžio operai. „Buvau organizuotas“, – šypsodamasis prisiminė jubilias. „Neprapsi, Pranciškau“, – taip atsisveikindamas jam palinkėjo mokytojas K. Kaveckas. Ir tikrai neprapuolė!

13 metų P. Jankauskas vadovavo Šiaulių pedagoginio instituto Muzikos fakulteto Choro dirigavimo katedrai Klaipėdoje, išugdė daug talentingų chorvedžių. Jis dirgavo jungtiniais chorams dainų šventėse Vingio parke, o jo darbai su choralis – Panevėžyje, Vilniuje, Šiauliuose ir Klaipėdoje – paliko neišdildomą pėdsaką Lietuvos kultūroje. P. Jankauskas kaip choro dirigentas į sceną lipo net 394 kartus, o kaip vyr. dirigentas – 23 kartus į įvairių švenčių tribūnas.

P. Jankauski visada buvo svarbiausia, kad atsirastų žmonių suvokimas apie kultūrą, dainą ir muziką. „Ateina žmonės į šventinį koncertą – nebeatpažįsti! Pasitempę, pasipuošę, moterys su gražiausiomis šukuosenomis, vyrai nusiskutę, nusiprausę. Štai kas yra saviveiklinis darbas: kažkokių stebuklų nesukuri, bet žmonės tampa šviesesni ir laimingesni“, – kalbėjo jubilias.

P. Jankausko gyvenimas – tarsi įkvėpimas visiems mums, pavyzdys, kad su meile ir atsidavimu dirbdamas, žmogus gali sukurti šviesesnį pasaulį ne tik sau, bet ir aplinkiniams žmonėms.

Danutė MIKNEVIČIENĖ,
Kupiškio viešosios bibliotekos
Alizavos padalinio bibliotekininkė

Kū tu, možas vobolas, pakeisi...

PASKALBOSYKIM

Kristina VALYTĖ

Nesanai išgirdau tokį pasisokymų, kad mono šitė nedicki tekstėliai minkaverčiai, o jiem parašytėn daug rozumo ir česo neraikia.

Tai dakui už nuomonį. Visadu prošom parašyt kai kū glauniau.

Jeigu katras vietoj many parašyta, tai no to tik geriau bus. Ko daugiau rošunčių, to žmonam įdomiau gazietų skaitytėn.

Mon šitė parošymai kėp dėnorastis. Kadu užėjo, kėp ti soko prė meno žmonas, įkvėpimas (oši vadinu durnojį), to rošymo, kad ir prėš ainunt gultų ar ti pinkiom ryto, nesiminga, dvakinėju kėp dūšia ba vietos ir saduos last prė kompiuterio.

Ar kas jokino buvį nutikį, ar kas ošarų išspauda, o gol ir sunarvovo ar kėp kitėp polėta.

Pripiliu ir bant kiek jum duodu paskaityt, kvėtkėliai brungūs, iš savo sąsvinio. Paklodžių rašyt nėr tolo, nė vienas tēp ir nežinosta, ko ti viskas baigėas, kai vidury rošinio sujims našėas.

Aplinkui daug neteisėbas. Viškum baigia išklīkēt mūsų salės politikai, kartais ir žmonas. Bat kū tu, možas vobolas, pakeisi.

Žmogus, turadamas vienų karvytį, timpia unt dviratėlio blėšinas pėninan, jom moka vėnokių kainu, o stambėniam ūkiam, nors korvas pienas ir Aprikoj yra korvas pienas, viškum kitokių ir didasnį kainu. Kėlinykai atvažiuoja lopyt dobių, tai vienų duobį užlygina, o dvijeji palieka.

Už vienų nepilnamėtį vaikų šėimoj valstyba tavom moka mažiau negu už vaikų, katras iš dau-giaivaikėš šėimos. Ti mat kitokė vaikai.

Jėgu tu tingi dirbtėn, tai tau valstyba dos išmokų ir visokių kompensacijų, lingvatų, būsi, kur raikia, povaztas ir apipirktas, o jėgu viskų progeri, tai do ir seniūnija atvaš molkų. Jėgu tu dirbi, tai baveik pusį, kū uždirbai, ataduok mokesčiam.

O jėgu įsidorbini untran darbi, kad užsidirbtum bant kiek daugiau, kad neraikt skolytis, tai būk malonus, mokėk do daugiau mokesčių, kad tik neprabagotatum.

O jėgu tēp nutiko, kad prisiraikė pas doktorų, tai kad nelaukt pora mėnesių aiioj, aini privačiai ir tēp išėina, susimoki už tų potį du kartu.

Dakui Dievui, kad valstyba skolų šitėm slunkiam nepadingia, o tai suktyš skaitliukai diemų noktį, ir kū tu jiem.

Nesanaiai mačiau, koki ti kūkuta par peisbukų skundas, kad Savivaldyba neapmoka jų skolų. Papyku, kad par mažai priedo prė išmokų paskyra. Mon Savivaldyba pridat kas mėnesį prė algos po tiek, tai ošėi mėrui ne tik ačiū pasakyčia, do ir pabučiuočia krumplini!

1863–1864 metų sukilimo atgarsiai Antašavoje

2024 m. rugpjūčio 18 d. Antašavos miestelyje vyks neeilinė šventė. Minėsimė 1863–1864 metų sukilimo 160-ąsias metines. Sukilime dalyvavo ir nemažai Antašavos krašto žmonių, kurių būriams vadovavo Eliziejus Liutkevičius ir kunigas Antanas Mackevičius. Nors su sukilimais žiauriai susidorota, bet jų žiebtas laisvės troškimo fakelas dega ir šiandien visų žmonių širdyse.

Praejusią vasarą Kupiškio viešoji biblioteka kartu su Antašavos padaliniu vykdė vasaros poilsio pilietinio ir tautinio ugdymo projektą „1863 m. sukilėlių takais Antašavos apylinkėse“.

Dar neprasidėjus didžiajam 1863 metų sukilimui, visoje Lietuvoje buvo juntami įvairūs ginkluotų valstiečių bruzdėjimai. 1863–1864 sukilimo metai Lietuvoje – heroizmo laikotarpis, kada už Tėvynę

mirti buvo kilnu ir garbinga.

Netoli Antašavos, Daršiškių kaimo miškelyje, yra simbolinis 1863 m. sukilėlių kapas, kur 1975 m. pastatytas medinis atminties ženklas (aut. A. Petrusis). Pasak istorinių šaltinių, prie Antašavos vyko lemtingas susirėmimas, žinomas Daršiškių kautynių vardu.

Susirėmimas, pasibaigęs triagiškai ir būrio vadui Eliziejui Liutkevičiui, ir daugumai jo vadovaujamų vyrų.

Istoriniuose šaltiniuose taip pat teigiama, kad ir Palėvenės vienuolyno gyvenimas buvo susijęs su 1863 metų sukilimo įvykiais.

Projektu dalyviai lankėsi Antašavos ir Uoginų apylinkėse, ieškojo kautynių vietų. Vaikai bandė nustatyti sukilėlių judėjimo ir pasitraukimo maršrutus, sukilėlių slėpimo Palėvenės vienuolyne apylinkes. Pažiūrėję dokumentinį filmą „Paberžė – nepaklūsniųjų lizdaz“ (tai pirmas filmas apie 1863 metų sukilimą, apie vieną jo vadų kunigą Antaną Mackevičių; filmavime dalyvavo ir grupė Antašavos krašto žmonių), vaikai piešdami įsivaizdavo, kaip galėjo atrodyti sukilėlių apranga, kokius turėjo ginklus, susikaupe kūrė atminties paminklus sukilėlių kapams. Pasibaigus projektui, Antašavos bibliotekos viena lauko siena pasipuošė didele nuotrauka, primenančia apie visai Lietuvai svarbius šio krašto įvykius.

Vaikų svajones sukurti atminimo ženklus sukilėliams įgyvendins Lietuvos medžio drožėjai, surengę šio rugpjūčio pradžioje plenerą. Miestelio centre, aikštė-

lėje tarp bažnyčios ir klebonijos, dūzgia pjūklai, girdisi kaltai ir pamažu iš didžiulių ažuolo kamienų gimsta nepaprasti meno kūriniai.

Trys medžio drožėjai, susibūrę iš skirtingų Lietuvos vietovių, kuria kopyltstulpis, skirtus pagerbti Antašavos dvaro sukilėliams ir vienam jų būrio vadų kunigui Antanui Mackevičiui. Meistro Eugenijaus Rimdžiaus iš Pakruojo skulptūra „Už jūsų ir mūsų laisvę“ bus pastatyta Daršiškių miške, sukilėlių žities vietoje. Nerijaus Alšausko iš Tauragės kopyltstulpis „Sukilėliai“ stovės taip pat Daršiškiuose prie rodyklės ir sukilėlių žities vietą. O tautodailininko iš Garliavos Adolfo Teresiaus kopyltstulpis „Sukilėlių motinoms“ bus pastatytas kapinėse prie Gikonių kaimo kopyltėlės, kur gali būti palaidoti sukilėlių kūnai.

Drožėjas Vidas Jatulevičius iš Vabalninko kopyltstulpį, skirtą kunigui Antanui Mackevičiui atminti, drožia namuose, todėl jo Antašavoje nepavyko pamatyti. Tačiau kolegos papasakojo, kad šio meistro kūrinys bus pastatytas Antašavos miestelio aikštėje, priešais varpinės bokštą.

Kopyltstulpiai bus pašventinti rugpjūčio 18 d. Antašavoje per Šv. Hiacinto (Jackaus) atliaidus. Visų šventės dalyvių laukia įspūdinga sukilėlių ir caro kareivių mūšio rekonstrukcija Antašavos dvaro kieme. Džiugu, kad Antašavos krašto sukilėliai nepamiršti, jam žinti ažuolo skulptūrose, kurios saugos lietuvių tautos laisvės troškimą.

Virginija VANAGIENĖ,
Antašavos padalinio
bibliotekininkė

Rugpjūčio 18 d. Antašavoje

Šv. Hiacinto (Jackaus) atliaidai bei 160-ųjų 1863-1864 m. sukilimo metinių minėjimas

10.30 val.
Šv. Mišios Antašavos Šv. Hiacinto (Jackaus) bažnyčioje

11.30 val.
Kopyltstulpių, skirtų Antašavos dvaro sukilėliams bei kunigui Antanui Mackevičiui ir jo būriui šventinimas bažnyčios šventornyje

12.00 val.
Sukilėlių ir caro kareivių mūšio rekonstrukcija Antašavos dvaro kieme

12.30 val.
Šventinis koncertas Antašavos dvaro kieme. Koncertuos bardai Giedrius Aradauskas, Gediminas Storpirts ir Žalga Mackevičiūtė bei Veronika Povilaitienė su ansambliu „Blezingai“

Už. Nr. N-118